

POSTANOWIENIE

Dnia 23 września 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Myszka (przewodniczący)

SSN Halina Kiriło (sprawozdawca)

SSA Piotr Prusinowski

w sprawie z wniosku Przedsiębiorstwa Produkcyjno - Usługowo - Handlowego "A."
spółki z o.o. z siedzibą w W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w T.

z udziałem zainteresowanych R. B., M. W., G. W. i K. S.

o wysokość podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 23 września 2014 r.,
zażalenia wnioskodawcy na postanowienie Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 3 lipca 2013 r., sygn. akt III AUa (...),

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w (...) postanowieniem z dnia 3 lipca 2013 r., po rozpoznaniu sprawy Przedsiębiorstwa Produkcyjno – Usługowo – Handlowego „A.” Spółki z o.o. z siedzibą w W., z udziałem zainteresowanych R. B., M. W., G. W., M. R. i K. S., przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w T. o wysokość podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne, na skutek skargi kasacyjnej Przedsiębiorstwa Produkcyjno – Usługowo – Handlowego „A.” Spółki z o.o. z siedzibą w W. od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) – III Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 7 listopada 2012 r., postanowił: 1/ ustalić wartość przedmiotu zaskarżenia w sprawach zainteresowanych: R. B. na kwotę 1.129 zł, M. W. na kwotę 905 zł, G. W. na kwotę 6.429 zł, M. R. na kwotę 12.261 zł i K. S. na kwotę 1.529 zł; 2/ odrzucić skargę kasacyjną w stosunku do zainteresowanych R. B., M. W., G. W., K. S.

W uzasadnieniu postanowienia wskazano, że w sprawie o podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne wartość przedmiotu zaskarżenia należy liczyć odrębnie względem każdego ubezpieczonego pracownika. To, że przedmiot spraw w warstwie faktycznej i prawnej innych ubezpieczonych w istocie się nie różni, nie oznacza, że wartość przedmiotu sporu w sprawie jednego ubezpieczonego zwiększa (składa się na) wartość przedmiotu sporu w sprawie drugiego (innego) ubezpieczonego. Ubezpieczony pracownik nie jest stroną w sprawie wynikającej z decyzji pozwanego skierowanej do innego ubezpieczonego pracownika. Przy współuczestnictwie formalnym, gdy dochodzone są roszczenia oparte na jednakowej podstawie faktycznej i prawnej, wartość przedmiotu zaskarżenia oblicza się oddzielnie dla każdego ze współuczestników. W konkluzji Sąd Apelacyjny stwierdził, że podana pierwotnie wartość przedmiotu zaskarżenia w kwocie 30.447 zł nie była prawidłowa, gdyż Sąd w zaskarżonym wyroku rozstrzygnął łącznie o odrębnych sprawach poszczególnych ubezpieczonych, połączonych tylko do wspólnego rozpoznania, w których wartość przedmiotu sporu i w konsekwencji - zaskarżenia wynikała z podwyższenia podstawy wymiaru składek w stosunku do poszczególnych zainteresowanych.

Na powyższe postanowienie zażalenie złożyło Przedsiębiorstwo Produkcyjno – Usługowo – Handlowe „A.” Sp. z o.o. z siedzibą w W. Zaskarżonemu postanowieniu zarzucono naruszenie: 1/ art. 21 k.p.c. w związku z art. 398²¹ § 2 k.p.c., przez ich niezastosowanie i błędne przyjęcie, że wartość przedmiotu zaskarżenia w złożonej skardze kasacyjnej powoda wynosi w stosunku do zainteresowanego R. B. – 1.129 zł, M. W. – 905 zł, G. W. – 6.469 zł i K. S. – 1.529 zł, a w konsekwencji - jej niezasadne odrzucenie, jako niespełniającej wymogu określonego w art. 398² § 1 k.p.c.; 2/ art. 72 § 1 pkt 2 k.p.c., przez przyjęcie, że zainteresowani – pracownicy powoda – występują w sprawie na zasadzie współuczestnictwa formalnego. Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu w (...) w celu

nadania biegu złożonej skardze kasacyjnej. W uzasadnieniu zażalenia podniesiono, że wartość przedmiotu zaskarżenia winna być ustalona w oparciu o art. 21 k.p.c. w związku z art. 398²¹ § 2 k.p.c. Objęcie jednym wyrokiem wielu decyzji oznacza, że w skardze kasacyjnej roszczenia z nich wynikające podlegają zsumowaniu przy ustalaniu wartości przedmiotu zaskarżenia, w konsekwencji wartość przedmiotu zaskarżenia w niniejszej sprawie stanowi kwota 22.293 zł.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Spór w sprawie objętej zażaleniem dotyczy ustalenia wysokości podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne zainteresowanych zgodnie z art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 1442 ze zm.) i nie obejmuje kwestii, w których skarga kasacyjna przysługuje niezależnie od wartości przedmiotu zaskarżenia. Stosownie do art. 398² § 1 zdanie pierwsze i drugie k.p.c., skarga kasacyjna jest niedopuszczalna w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych, w których wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa, niż dziesięć tysięcy złotych.

Wyrokiem, od którego została wniesiona skarga kasacyjna, Sąd Apelacyjny rozpoznał apelację od wyroku Sądu Okręgowego wydanego wskutek odwołania płatnika w przedmiocie wysokości składek należnych z tytułu zatrudnienia zainteresowanych. Płatnik - Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Usługowo-Handlowe „A.”, Spółka z o.o. - został zobowiązany do zapłaty składek w kwotach wynikających z decyzji wydanych osobno wobec każdego z tych pracowników i wniósł oddzielne odwołania od każdej decyzji. W tym stanie rzeczy wartość przedmiotu sporu wyznaczały przypisane w decyzjach kwoty do zapłaty. Wartość ta utrzymała się w zakresie rozstrzygnięcia sądowego; sąd rozstrzygał sprawy, łącząc je do wspólnego rozpoznania.

Sąd Najwyższy przyjmował, że możliwe jest objęcie jednym wyrokiem wielu decyzji ustalających płatnikowi podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne zatrudnionych pracowników (por. postanowienie z dnia 17 kwietnia 2009 r., II UZ 12/09, OSNP 2010 nr 23-24, poz. 301), jednak bez wpływu na wartość przedmiotu sporu. Połączenie - na podstawie art. 219 k.p.c. - kilku oddzielnych spraw w celu ich łącznego rozpoznania lub także rozstrzygnięcia jest zabiegiem technicznym, który nie prowadzi do powstania jednej nowej sprawy i nie

pozbawia połączonych spraw ich odrębności oraz nie zmienia faktu, że łącznie rozpoznawane i rozstrzygane sprawy są nadal samodzielnymi sprawami. W konsekwencji o dopuszczalności skargi kasacyjnej decyduje wartość przedmiotu zaskarżenia w każdej z tych spraw, w których ubezpieczeni pracownicy są zainteresowanymi w rozumieniu art. 477¹¹ k.p.c. (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 12 września 2013 r., II CSK 105/13, LEX nr 1375146; z dnia 3 lutego 2012 r., I CZ 164/11, LEX nr 1254636; z dnia 21 kwietnia 2011 r., LEX nr 1213421; z dnia 2 lipca 2009 r., III PZ 5/09, LEX nr 551888).

Inna byłaby wartość przedmiotu sporu tylko wówczas, gdyby jego przedmiotem była decyzja ustalająca łączne zobowiązanie płatnika jako zobowiązanego z wielu tytułów ubezpieczenia względem każdego pracownika. Sąd Najwyższy nie wykluczył, a nawet postulował wydanie takiej decyzji (por. postanowienie z dnia 11 maja 2012 r., I UZ 17/12, OSNP 2013 nr 11-12, poz. 141). Należy jednak mieć na względzie konieczność równoczesnego wydania decyzji określających przedmiot zobowiązania częścią składki ubezpieczeniowej każdego z ubezpieczonych (art. 16 ust. 1 pkt 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych) i osobny tytuł ich zaskarżenia przez każdego z pracowników.

W przeważającej liczbie orzeczeń Sąd Najwyższy uznał za niedopuszczalne skargi kasacyjne w sprawach, których wartość przedmiotu zaskarżenia wynikała z łączenia w postępowaniu sądowym spraw dotyczących zaległości składkowych płatnika za poszczególnych pracowników (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 7 kwietnia 2010 r., I UZ 11/10, I UZ 8/10, I UZ 12/10, I UZ 13/10, niepublikowane; z dnia 18 maja 2010 r., I UZ 29/10 i z dnia 20 września 2010 r., I UZ 116/10, niepublikowane; z dnia 22 lipca 2009 r., niepublikowane oraz z dnia 26 czerwca 2012 r., II UK 290/11, OSNP 2013 nr 13-14, poz. 161). Nie jest to wprawdzie pogląd jednolity, gdyż w postanowieniu z dnia 17 kwietnia 2009 r., II UZ 12/09 (OSNP 2010 nr 23-24, poz. 301) Sąd Najwyższy wypowiedział się w sposób zbliżony do stanowiska zaprezentowanego przez skarżącego, a postanowieniem z dnia 29 stycznia 2014 r., II UK 68/13, przedstawił do rozstrzygnięcia przez skład powiększony zagadnienie prawne wypływające z tej rozbieżności. Sąd Najwyższy w uchwale składu siedmiu sędziów z dnia 12 czerwca 2014 r. (II UZP 1/14) usunął wątpliwości w tym zakresie i stwierdził, że w razie objęcia jednym wyrokiem wielu

decyzji ustalających płatnikowi składek (pracodawcy) i wskazanym w tych decyzjach pracownikom podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne, wartość przedmiotu zaskarżenia skargą kasacyjną oznacza się odrębnie względem każdego ubezpieczonego pracownika (art. 19 § 2 w związku z art. 398⁴ § 3 k.p.c.).

Mając to na względzie, Sąd Najwyższy orzekł jak w postanowieniu (art. 394¹ § 3 w związku z 398¹⁴ k.p.c.).